

ویراست دوم

روان شناسی و آموزش

کودکان استثنائی

دکتر محسن شکوهی یکتا

دکتر اکرم پرند

سرشناسه: شکوهی یکتا، محسن، ۱۳۳۸ -
عنوان و نام پدیدآور: روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی / محسن شکوهی یکتا، اکرم پرند.
وضعیت ویراست: [ویراست ۲]

مشخصات نشر: تهران: طبیب: تیمورزاده، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۶۹۶ص: مصور، جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳-۵۴۷-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: واژه‌نامه.

موضوع: کودکان استثنایی

موضوع: کودکان عقب‌مانده - آموزش و پرورش

موضوع: کودکان عقب‌مانده - روان‌شناسی

موضوع: آموزش‌های ویژه

موضوع: کودکان تیزهوش - آموزش و پرورش

شناسه افزوده: پرند، اک ۱۳۴۱ -

رده بندی کنگره: ۹۱۱ / HQ۷۷۳/۵/۱

رده بندی دیویی: ۶۱۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۵۲۰۵۵

کتابخانه روان‌شناسی و آموزش کودکان استثنایی (ویراست دوم)

مؤلفان: محسن شکوهی یکتا، دکتر اکرم پرند

ناشر: نشر طبیب (با همکاری انتشارات تیمورزاده)

مادر تولید: مهدی شاه‌محمدی

مدیر تولید: مهدی شاه‌محمدی

نوبت چاپ: ۱ - زمستان ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰ نسخه

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: ایران گراف

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۷۳۵-۴۷-۴

بها: ۴۴ هزار تومان

تنها کتاب‌فروشی و نمایشگاه دائمی انتشارات تیمورزاده و نشر طبیب:

بولوار کشاورز - ابتدای خیابان آذر (۵۰ متر پائین تر از بولوار) - شماره ۶۸

کدپستی: ۱۴۱۷۹۹۴۶۷۱ - تلفن: ۸۳ ۳۳ ۰۲۱

دورنگار: ۸۸ ۹۷ ۱۱ ۱۲

دفتر مرکزی انتشارات تیمورزاده و نشریه طبیب:

خیابان کریمخان زند - نیش میرزای شیرازی - شماره ۱۱۱ - طبقه سوم

شرقی - کدپستی: ۱۵۹۷۹۸۵۷۳۵ - تلفن: ۸۸۸۰ ۹۰ ۹۰ (خط ۱۰)

دورنگار: ۸۸ ۸۰ ۹۸ ۹۸

این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸/۱۱/۱۱ و قانون ترجمه و تکثیر کتاب‌ها، نشریات و آثار صوتی مصوب ۱۳۵۰/۱۰/۶ است. بازنویسی، خلاصه‌برداری یا برداشت بخشی از متن، شکل‌ها و جدول‌های کتاب و انتشار آن در قالب کتاب‌های ترجمه، تألیف، خلاصه، آزمون یا نرم‌افزار بدون اجازه کتبی از ناشر پیگرد قانونی دارد.

انتشارات
تیمورزاده

www.Teimourzadeh.com

e-mail: info@teimourzadeh.com

Telegram.me/teimourzadehpub

teimourzadehpub

چکیده فهرست مطالب

پیش‌گفتار	۲۱
فصل ۱: مروری بر تاریخچه کودکان استثنائی	۲۵
فصل ۲: پیشگیری	۴۷
فصل ۳: آموزش ویژه	۷۳
فصل ۴: عقب‌ماندگی ذهنی	۱۰۵
فصل ۵: اختلالات هیجانی/رفتاری	۱۵۳
فصل ۶: ناتوانی‌های یادگیری	۱۹۱
فصل ۷: اختلالات ارتباطی	۲۵۶
فصل ۸: آسیب‌های شنیداری	۲۸۶
فصل ۹: آسیب‌های بینایی	۳۲۷
فصل ۱۰: ناتوانی‌های جسمانی. آسیب‌های سلامت	۳۶۱
فصل ۱۱: اُتسم و سایر اختلالات نافذ رشد	۴۰۹
فصل ۱۲: ناتوانی‌های چندگانه و شدید	۴۳۳
فصل ۱۳: تیزهوشان	۴۵۲
فصل ۱۴: خانواده و کودک استثنائی	۴۹۲
فصل ۱۵: کاربرد تکنولوژی در حیطه کودکان استثنائی	۵۲۳
واژه‌نامه انگلیسی به فارسی	۵۳۹
واژه‌نامه فارسی به انگلیسی	۵۶۰
واژه‌یاب	۵۸۱
منابع	۶۰۲

فهرست مطالب

۲۱	پیش‌گفتار
۲۵	فصل ۱: مروری بر تاریخچه کودکان استثنائی
۲۶	تاریخچه آموزش ویژه
۳۰	تاریخچه کلاس‌های ویژه
۳۲	آزمون‌های روانی
۳۳	تحولات اجتماعی سیاسی
۳۴	مراکز حمایتی و قوانین
۳۶	تا، بچه آه، رشد و پرورش استثنائی در ایران
۴۷	فصل ۲: پیش‌گیری
۴۸	کودک در معرض خطر کیست؟
۴۹	انواع عوامل خطر ساز
۵۰	عوامل خطر ساز زیست‌شناختی
۵۰	عوامل پیش از تولد
۵۴	عوامل هنگام تولد
۵۶	عوامل پس از تولد
۵۷	عوامل خطر ساز محیطی
۶۱	روش‌های پیشگیری
۶۱	واکسیناسیون
۶۱	مشاوره ژنتیک
۶۳	مراقبت‌های قبل از تولد نوزاد
۶۳	آزمونگری قبل از تولد
۶۴	مداخله به هنگام
۶۷	شناسایی و ارزیابی
۷۰	پیش‌بینی ناتوانی‌ها از طریق عوامل خطر ساز
۷۳	فصل ۳: آموزش ویژه
۷۴	دانش‌آموزان با نیازهای ویژه
۷۵	دانش‌آموزان با ناتوانی

۷۸.....	دانش آموزان تیزهوش و با استعداد
۷۹.....	دانش آموزان در معرض خطر
۸۰.....	شیوع
۸۲.....	انواع آموزش ویژه
۸۴.....	آموزش فراگیر
۸۶.....	مزایای آموزش فراگیر
۸۷.....	معایب آموزش فراگیر
۸۸.....	شرایط آموزش فراگیر
۹۳.....	آماده سازی کارکنان مدرسه برای آموزش فراگیر
۹۴.....	آماده سازی دانش آموزان برای آموزش فراگیر
۹۵.....	برنامه آموزش انفرادی
۹۹.....	نقش معلم
۹۹.....	رابطه میان معلم و دانش آموز
۱۰۰.....	وظایف معلمان
۱۰۱.....	وظایف معلم ویژه
۱۰۵.....	فصل ۴: عقب ماندگی ذهنی
۱۰۵.....	تعریف
۱۰۷.....	هوش و کارکردهای شناختی عمومی
۱۰۹.....	رفتار سازشی
۱۱۰.....	بروز در طی دوران تحول
۱۱۰.....	تعریف انجمن روان شناسی آمریکا
۱۱۱.....	طبقه بندی
۱۱۲.....	شیوع
۱۱۳.....	سبب شناسی
۱۱۴.....	علل زیست شناختی
۱۱۶.....	علل محیطی
۱۱۸.....	تعامل میان علل زیست شناختی و محیطی
۱۱۸.....	شناسایی و ارزیابی

۱۱۹	ارزیابی هوش
۱۲۰	مقیاس هوش وکسلر
۱۲۱	خرده‌آزمون‌های کلامی
۱۲۲	خرده‌آزمون‌های غیر کلامی
۱۲۴	ارزیابی رفتار سازشی
۱۲۶	رابطه هوش و رفتار سازشی
۱۲۶	ویژگی‌ها
۱۲۶	ویژگی‌های شناختی
۱۲۷	روش
۱۲۹	پردازش ذهنی
۱۲۹	براشناخت و حافظه
۱۳۰	توجه
۱۳۱	تعمیم دار
۱۳۱	مهارت‌های ارتباطی
۱۳۳	مهارت‌های حرکتی
۱۳۵	مهارت‌های اجتماعی
۱۳۹	آموزش ویژه
۱۴۱	یکپارچه‌سازی آموزشی
۱۴۲	مهارت‌های کارکردی
۱۴۳	رفتار سازشی
۱۴۵	مهارت‌های تفکر
۱۴۶	خودگردانی
۱۴۸	توانبخشی
۱۵۰	تکنولوژی
۱۵۱	مطالعه موردی
۱۵۳	فصل ۵: اختلالات هیجانی/رفتاری
۱۵۳	تعریف
۱۵۵	طبقه‌بندی
۱۵۷	شیوع

۱۵۸	 سبب‌شناسی
۱۵۹	 عوامل زیست‌شناختی
۱۶۱	 عوامل محیطی
۱۶۱	 شرایط زندگی کودک
۱۶۲	 فقدان سیستم‌های حمایتی
۱۶۲	 خانواده
۱۶۶	 هم‌تایان
۱۶۶	 مدرسه
۱۶۷	 عوامل فرهنگی
۱۶۸	 سوء استفاده از کودکان
۱۶۹	 شناسایی ارزش‌یابی
۱۶۹	 بالگرش
۱۷۰	 آزمون‌های غربالگری
۱۷۱	 آزمون‌های فیکن
۱۷۲	 مشاهده مستقیم
۱۷۲	 فراوانی
۱۷۲	 تداوم
۱۷۳	 نهفتگی
۱۷۳	 مکان‌نگاری
۱۷۳	 شدت رفتار
۱۷۳	 ارزیابی کارکردی
۱۷۴	 ویژگی‌ها
۱۷۴	 هوش
۱۷۶	 مهارت‌های اجتماعی
۱۷۷	 پیشرفت تحصیلی
۱۷۸	 آموزش ویژه
۱۸۱	 برنامه درسی
۱۸۲	 آموزش کودکان پیش‌دبستانی
۱۸۳	 آموزش کودکان دبستانی
۱۸۵	 آموزش نوجوانان

۱۸۷	درمان‌ها و مداخلات بالینی
۱۸۹	تکنولوژی
۱۸۹	مطالعه موردی
۱۹۱	فصل ۶: ناتوانی‌های یادگیری
۱۹۲	تعریف
۱۹۵	طبقه‌بندی
۱۹۷	اختلال در زبان شفاهی
۱۹۹	اختلال کلامی
۲۰۰	تحول زبان
۲۰۱	مهارت در زبان
۲۰۲	رابطه زبان شفاهی و نوشتاری
۲۰۲	اختلال در خواندن
۲۰۴	مهارت در خواندن
۲۰۵	شاخص‌های مشکلات خواندن
۲۰۸	اختلال در نوشتن
۲۰۹	مراحل نوشتن
۲۱۱	انتخاب موضوع
۲۱۱	مشکلات انتخاب موضوع
۲۱۳	تهیه و تنظیم متن
۲۱۳	بازبینی
۲۱۴	ویرایش
۲۱۴	انتشار
۲۱۵	اختلال در ریاضی
۲۱۷	مهارت‌های ریاضی و توانایی‌های شناختی
۲۱۹	شیوع
۲۲۱	سبب‌شناسی
۲۲۱	عوامل درونی
۲۲۲	ژنتیک
۲۲۳	عوامل بیرونی

۲۲۳	خانواده
۲۲۵	مدرسه
۲۲۵	شناسایی و ارزیابی
۲۲۸	ویژگی‌ها
۲۲۹	هوش
۲۳۰	نارسایی توجه و بیش‌فعالی
۲۳۲	حافظه و کارکردهای اجرایی
۲۳۳	مشکلات ادراکی
۲۳۵	زبان
۲۳۵	مهارت‌های اجتماعی و هیجانی
۲۳۸	ویژگی‌های شخصیتی
۲۴۱	آموزش ویژه
۲۴۱	راهبردهای آموزشی
۲۴۲	الگوی پزشکی
۲۴۲	الگوی پردازش زبانی
۲۴۳	الگوی رفتاری
۲۴۴	الگوهای شناختی
۲۴۷	مداخلات عصب روان‌شناختی
۲۴۸	روش‌های چند حسی
۲۵۱	تکنولوژی
۲۵۲	مطالعه موردی
۲۵۶	فصل ۷: اختلالات ارتباطی
۲۵۶	ارتباط
۲۵۷	گفتار
۲۵۷	زبان
۲۵۹	مؤلفه‌های زبان
۲۶۱	تحول زبان
۲۶۳	تعریف اختلالات ارتباطی
۲۶۳	طبقه‌بندی اختلالات ارتباطی

۲۶۴	الف) اختلالات گفتار.....
۲۶۴	۱- اختلال در تولید گفتار - واج شناسی.....
۲۶۵	۲- اختلال در روانی و زمان بندی گفتار.....
۲۶۶	۳- اختلال در تولید صوت.....
۲۶۶	ب) اختلالات زبان.....
۲۶۷	تأخیرهای تحولی زبان.....
۲۶۸	شیوع.....
۲۶۹	بب شناسی.....
۲۷۱	شناسایی و ارزیابی.....
۲۷۳	زیبایی و دکان مدرسه‌ای.....
۲۷۳	ریالگ.....
۲۷۴	تشخیص.....
۲۷۴	ویژگی‌ها.....
۲۷۵	تأخیر در زبان و گفتار پس از دبستان.....
۲۷۵	تأخیر در زبان و گفتار در دبستان.....
۲۷۶	شناخت.....
۲۷۷	ویژگی‌های اجتماعی و هیجانی.....
۲۷۷	مهارت‌های حرکتی ظریف.....
۲۷۸	آموزش ویژه.....
۲۸۰	تشویق به ارتباط شفاهی.....
۲۸۱	آموزش مهارت‌های زبان.....
۲۸۳	تکنولوژی.....
۲۸۳	مطالعه موردی.....
۲۸۶	فصل ۸: آسیب‌های شنوایی.....
۲۸۷	تعریف.....
۲۸۸	طبقه بندی.....
۲۸۹	شیوع.....
۲۹۰	آناتومی گوش.....

۲۹۲	 سبب‌شناسی
۲۹۳	 علل قبل از اکتساب زبان
۲۹۵	 علل پس از اکتساب زبان
۲۹۶	 شناسایی و ارزیابی
۳۰۰	 ویژگی‌ها
۳۰۱	 رشد زبان و مهارت‌های ارتباطی
۳۰۳	 رشد شناختی
۳۰۴	 پیشرفت تحصیلی
۳۰۶	 مهارت‌های حرکتی
۳۰۷	 رشد اجتماعی و هیجانی
۳۰۸	 فرهنگ ناشنایان
۳۰۹	 آموزش ویژه
۳۱۰	 رویکردهای شایه‌ای
۳۱۱	 رویکرد شنیداری - حرکتی
۳۱۲	 گفتارخوانی
۳۱۳	 ارتباط کلی
۳۱۵	 رویکرد دو زبانی - دو فرهنگی
۳۱۶	 برنامه درسی
۳۱۷	 جایدهی
۳۲۰	 تکنولوژی
۳۲۰	 سمعک
۳۲۱	 کاشت حلزون
۳۲۲	 ابزارهای ارتباط تلفنی
۳۲۳	 زیرنویس
۳۲۳	 کامپیوتر
۳۲۴	 مطالعه موردی
۳۲۷	 فصل ۹: آسیب‌های بینایی
۳۲۸	 تعریف

۳۲۹.....	طبقه‌بندی
۳۳۰.....	شیوع
۳۳۰.....	آناتومی و فیزیولوژی چشم
۳۳۲.....	سبب‌شناسی
۳۳۲.....	خطاهای انکساری
۳۳۳.....	سایر آسیب‌های چشم
۳۳۵.....	شناسایی و ارزیابی
۳۳۸.....	ویژگی‌ها
۳۳۹.....	محدودیت در دامنه و تنوع تجارب
۳۴۰.....	محدودیت کتی در محیط
۳۴۱.....	محدودیت رفتار با محیط
۳۴۱.....	تحول زبان
۳۴۲.....	توانایی‌های ذهنی
۳۴۳.....	تحرك و جهت‌یابی
۳۴۴.....	سازگاری اجتماعی
۳۴۵.....	رفتارهای کلیشه‌ای
۳۴۶.....	آموزش ویژه
۳۴۷.....	تقویت حسی
۳۴۸.....	آموزش خط بریل
۳۴۹.....	استفاده از باقیمانده بینایی
۳۵۲.....	مهارت گوش کردن
۳۵۳.....	آموزش تحرك و جهت‌یابی
۳۵۵.....	مهارت‌های اجتماعی
۳۵۶.....	مهارت‌های زندگی
۳۵۷.....	تکنولوژی
۳۵۸.....	مطالعه موردی
۳۶۱.....	فصل ۱۰: ناتوانی‌های جسمانی و آسیب‌های سلامت
۳۶۱.....	ناتوانی‌های جسمانی

۳۶۳	طبقه‌بندی ناتوانی‌های جسمانی
۳۶۳	آسیب‌های عصب‌شناختی
۳۶۳	فلج مغزی
۳۶۷	صرع
۳۶۹	نابستگی تیره پشت
۳۷۰	آسیب‌های نخاعی
۳۷۰	آسیب‌های عضلانی - استخوانی
۳۷۲	آسیب مغزی ناشی از ضربه (TBI)
۳۷۸	مطالعه موردی
۳۷۹	آسیب‌های سلامت
۳۸۰	آرم
۳۸۰	دایره
۳۸۱	فیروز - ستی
۳۸۲	سندرم نقص ایمن اکتسابی (ایدز)
۳۸۳	سرطان
۳۸۳	شیوع
۳۸۴	سبب‌شناسی
۳۸۴	عقوت‌ها
۳۸۴	وراثت
۳۸۵	حوادث و ضربه‌ها
۳۸۵	عوامل چندگانه
۳۸۶	شناسایی و ارزیابی
۳۸۸	سن وقوع
۳۸۸	شدت
۳۸۹	مشاهده‌پذیری
۳۸۹	ویژگی‌ها
۳۸۹	تحول شناختی
۳۹۰	پیشرفت تحصیلی
۳۹۱	مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی

۳۹۲	ویژگی‌های شخصیتی.....
۳۹۴	آموزش ویژه.....
۳۹۴	انطباق‌های کلاسی.....
۳۹۶	توجه به نیازهای خاص دانش‌آموزان.....
۳۹۷	فعالیت‌های آموزشی.....
۳۹۹	مهارت‌های حرکتی.....
۳۹۹	مهارت‌های ارتباطی.....
۴۰۰	بلوغ اجتماعی.....
۴۰۱	پیش‌گرم.....
۴۰۱	کیفیت زندگی.....
۴۰۳	توان بخش.....
۴۰۴	مداخلات روان‌شناسی.....
۴۰۵	تکنولوژی.....
۴۰۷	مطالعه موردی.....
۴۰۹	فصل ۱۱: اُتیسم و سایر اختلالات نافذ رشد.....
۴۰۹	تعریف اُتیسم.....
۴۱۱	آسیب‌های سه‌گانه اُتیسم.....
۴۱۱	تعامل‌های اجتماعی.....
۴۱۲	مهارت‌های ارتباطی.....
۴۱۳	رفتارها و علایق تکراری، محدود و کلیشه‌ای.....
۴۱۴	شیوع.....
۴۱۴	سبب‌شناسی.....
۴۱۶	ویژگی‌ها.....
۴۱۷	نقایص روان‌شناختی زیربنایی.....
۴۱۸	آسیب‌های اجتماعی - شناختی.....
۴۲۱	نابهنجاری‌های عصب زیست‌شناختی.....
۴۲۲	سیر تحول اُتیسم.....
۴۲۲	سایر اختلالات نافذ رشد.....

۴۲۵.....	آموزش ویژه.....
۴۲۷.....	راهبردهایی برای معلمان.....
۴۲۹.....	دارودرمانی.....
۴۳۰.....	مداخله‌های رفتاری.....
۴۳۱.....	مطالعه موردی.....
۴۳۳.....	فصل ۱۲: ناتوانی‌های چندگانه و شدید.....
۴۳۳.....	تعریف.....
۴۳۴.....	نارنجایی - ناشنوایی.....
۴۳۵.....	تعریف.....
۴۳۵.....	شرح.....
۴۳۶.....	سبب‌شناسی.....
۴۳۶.....	علل رنیک.....
۴۳۷.....	علل قبل و بعد از تولد.....
۴۳۸.....	مهم‌ترین مشکلات افراد نابینا - ناشنوا.....
۴۴۰.....	آموزش ویژه.....
۴۴۰.....	آموزش مهارت‌های ارتباطی.....
۴۴۲.....	ارتباط افزایشی و جایگزین.....
۴۴۴.....	آموزش تحرک و جهت‌یابی.....
۴۴۵.....	مداخله‌های رفتاری.....
۴۴۵.....	رفتارهای کلیشه‌ای.....
۴۴۵.....	رفتارهای خودآسیب‌رسان.....
۴۴۵.....	کج خلقی.....
۴۴۶.....	برنامه تغییر رفتار.....
۴۴۸.....	مداخله به‌هنگام.....
۴۴۹.....	انتقال به بزرگسالی.....
۴۵۰.....	تکنولوژی.....
۴۵۱.....	مطالعه موردی.....
۴۵۲.....	فصل ۱۳: تیزهوشان.....

۴۵۲	تعریف
۴۵۶	شیوع
۴۵۷	عوامل مؤثر بر تیزهوشی
۴۵۸	شناسایی و ارزیابی
۴۵۹	ارزیابی هوش
۴۶۱	مراحل ارزیابی
۴۶۲	مقیاس‌های درجه‌بندی رفتار
۴۶۴	معرفی دانش‌آموزان
۴۶۴	آب‌رهای استاندارد
۴۶۷	وژگی‌های افراد تیزهوش
۴۷۰	آموزش ویژه
۴۷۲	معلم ویر
۴۷۳	جایدهی
۴۷۵	کلاس‌های عادی
۴۷۶	گروه‌بندی دانش‌آموزان بر حسب توانایی
۴۷۷	راهبردهایی برای آموزش دانش‌آموزان تیزهوش در کلاس‌های عادی
۴۷۸	فشرده‌سازی برنامه
۴۷۹	تسریع
۴۸۰	غنی‌سازی
۴۸۱	مطالعه مستقل
۴۸۱	یادگیری مشارکتی
۴۸۲	رشد خلاقیت و مهارت‌های حل مسئله
۴۸۵	کلاس‌های مرجع
۴۸۶	بهره‌گیری از اساتید مجرب
۴۸۶	دوره‌های ویژه
۴۸۷	برنامه‌های تابستانی
۴۸۷	کلاس‌های مستقل
۴۸۷	مدارس استعدادهای ویژه
۴۸۸	آموزش در منزل

۴۸۹		تکنولوژی
۴۸۹		مطالعه موردی
۴۹۲		فصل ۱۴: خانواده و کودک استثنائی
۴۹۲		واکنش خانواده به تولد فرزند با ناتوانی
۴۹۵		عوامل مؤثر بر واکنش خانواده
۴۹۶		ویژگی‌های کودک با ناتوانی
۴۹۷		ویژگی‌های خانواده
۴۹۸		تأثیر ناتوانی بر کارکرد خانواده
۴۹۹		تأثیر ناتوانی بر روابط اعضای خانواده
۴۹۹		رابطه هم‌زمان
۵۰۰		رابطه والدین و فرزندان
۵۰۱		رابطه برادرها
۵۰۲		رابطه با سایر خویشاوندان
۵۰۲		حمایت‌های اجتماعی
۵۰۳		تشکل‌های حمایتی خانواده
۵۰۴		مراقبت موقت
۵۰۵		وظایف والدین کودکان با ناتوانی
۵۰۷		بدرفتاری با کودکان دارای ناتوانی
۵۰۹		مشکلات خانواده‌های کودکان با ناتوانی در طی نوجوانی
۵۱۲		اهمیت مشارکت خانواده‌ها در آموزش
۵۱۴		ارتباط میان والدین و معلمان
۵۱۵		موانع ارتباط مؤثر میان والدین و معلمان
۵۱۶		روش‌های ارتباط خانه - مدرسه
۵۱۹		آموزش خانواده
۵۲۳		فصل ۱۵: کاربرد تکنولوژی در حیطه کودکان استثنائی
۵۲۳		تعریف
۵۲۶		مزایای تکنولوژی کمکی
۵۲۸		نقش معلم در کاربرد تکنولوژی

آموزش معلمان.....	۵۲۹
نقش خانواده در کاربرد تکنولوژی.....	۵۳۰
موانع تکنولوژی کمکی.....	۵۳۱
اصلاحات آموزشی.....	۵۳۲
کاربرد تکنولوژی برای خردسالان.....	۵۳۳
کاربرد تکنولوژی در مدرسه.....	۵۳۵
کاربرد تکنولوژی در بزرگسالی.....	۵۳۷
واژه‌نامه انگلیسی به فارسی.....	۵۳۹
واژه‌نامه فارسی به انگلیسی.....	۵۶۰
واژه‌یاب.....	۵۸۱
منابع.....	۶۰۲
منابع فارسی.....	۶۰۲
منابع انگلیسی.....	۶۳۲

با توجه به افزایش روزافزون حجم دانش و پژوهش در زمینه تعریف، طبقه‌بندی، ارزیابی و تشخیص و از همه مهم‌تر آموزش کودکان استثنائی، نیاز به تألیف کتاب‌های به‌روز کاملاً احساس می‌شود. با این وجود، کتاب‌های کاربردی در حیطه‌های مختلف کودکان استثنائی کم‌اکنون محدود هستند که یکی از دلایل آن وجود ویژگی‌ها و نیازهای کاملاً متفاوت در این کودکان است. دلیل دیگر سرعت پیشرفت مطالعات و گستردگی و پیچیدگی‌های مطالعات در این زمینه می‌باشد. بر این اساس نویسندگان کتاب حاضر در این زمینه با چالش‌های متفاوتی روبه‌رو بوده‌اند، چرا که باید از میان مجموعه گسترده‌ای از نظریه‌ها و یافته‌های علمی - پژوهشی که گاه نیز متناقض‌اند، مطالبی را گزینش کنند که کاربرد بیشتری برای مخاطبان داشته باشد و آنها را در زمینه شناسایی و آموزش مؤثر به کودکان نیازهای ویژه یاری دهد.

با توجه به این مسائل در ویراست دوم کتاب حاضر تلاش شده با بررسی مسائل موجود کودکان با نیاز ویژه در ایران بر اساس یافته‌های داخلی و مقایسه آنها با یافته‌های سایر کشورها دید جامع‌تری به خوانندگان داده شود. به‌رغم وجود دشواری‌ها، این کتاب به‌عنوان جامع تألیف شده است، به‌طوری که تمامی گروه‌های استثنائی و مسائل مرتبط با آنها را پوشش می‌دهد. یکی از ویژگی‌های کتاب حاضر این است که در تألیف آن تلاش شده تا مطالب تا حد امکان ساده‌نویسی شود و امکان استفاده گسترده‌تری از آن فراهم شود. علاوه بر این، تلاش شده است تا خوانندگان علاوه بر کسب شناخت نسبت به افراد با نیازهای ویژه، با روش‌های آموزشی و مداخله‌ای مناسب برای هر گروه آشنا شوند.

در این کتاب افراد با ناتوانی، تیزهوش و در معرض خطر از گروه‌هایی هستند که مورد بررسی قرار گرفته‌اند. علاوه بر این، در فصول اولیه تلاش کرده‌ایم تا خوانندگان را با تاریخچه آموزش ویژه در ایران و سایر کشورها، روش‌های آموزش ویژه و روش‌های پیشگیری از ناتوانی‌ها آشنا کنیم.

پس از اینکه خوانندگان با مفاهیم کلی آشنا شدند، از فصل چهارم تا دوازدهم در هر فصل به یکی از ناتوانی‌ها به‌طور مفصل پرداخته شده است. در این فصول عقب‌ماندگی ذهنی، اختلال‌های رفتاری/هیجانی، ناتوانی‌های یادگیری، اختلال‌های ارتباطی، آسیب‌های شنوایی، آسیب‌های بینایی،

ناتوانی‌های جسمانی و آسیب‌های سلامت، اتیسم و ناتوانی‌های چندگانه و شدید به‌ترتیب و به‌طور مفصل شرح داده شده‌اند. در فصول پایانی نیز مسائل مرتبط با خانواده‌های کودکان با نیازهای ویژه و کاربرد تکنولوژی آموزشی مورد بحث و بررسی قرار گرفته‌اند. در هر فصل تلاش شده است تا خوانندگان نسبت به تعاریف گوناگون، میزان شیوع، طبقه‌بندی، ویژگی‌های کودکان با نیاز ویژه، روش‌های تشخیص و ارزیابی و آموزش در هر حیطه، شناخت کافی به‌دست آورند.

پس از مطالعه کتاب حاضر ممکن است این سؤال برای خوانندگان پیش بیاید که چرا در این کتاب از تعاریف، طبقه‌بندی و آمار سایر کشورها استفاده شده است. علت این امر فقدان تعاریف، طبقه‌بندی و آمار دقیق بومی است. در کشورهایی که در حیطه کودکان استثنائی پیشرفت‌های شایانی داشته‌اند، نهادهای ارگان‌ها و حاکماتان به‌این مختلف تعاریف، طبقه‌بندی و میزان شیوع متفاوتی را گزارش می‌کنند، چرا که این مسئله از سیاست‌گذاری و بودجه‌های اختصاص‌یافته به طبقات مختلف کودکان استثنائی تأثیر می‌پذیرد.

با توجه به اهمیت این حوزه، مسئولیت و رسالت سنگینی بر عهده متخصصان است که به ارائه تعریف و طبقه‌بندی، تهیه ابزارهای شناسایی و ارزیابی و بررسی میزان شیوع در حیطه‌های مختلف کودکان استثنائی بپردازند تا زمینه را برای شناسایی به‌هنگام این کودکان ارائه خدمات ویژه به آنان فراهم آورند. هم‌چنین بر عهده مسئولان و سیاست‌گذاران است که با تصویب قوانین متعدد در این زمینه و اختصاص بودجه لازم، شرایط را برای انجام این امر فراهم آورند و از کلیه کودکان استثنائی و خانواده‌های آنان حمایت کنند، زیرا این امر می‌تواند به پیشگیری و ارتقاء سلامت جامعه کمک کند.

در کتاب حاضر، منبع‌نویسی به روش ای پی ای (APA) صورت گرفته است. در ضمن برای سهولت در خواندن متن از ذکر مکرر عبارت «به نقل از» برای منابع ثانویه خودداری شده است.

در تألیف این کتاب عزیزان بسیاری ما را یاری داده‌اند که در اینجا به برخی از آنها اشاره می‌کنیم؛ همکاران پژوهشکده استاد روزبه و کانون اسلامی انصار، هم‌چنین آقای دکتر محمد رضایی برای ویرایش علمی، سرکار خانم‌ها مریم

محمودی و نگین معتمدیگانه برای بازنگری ویراست دوم، آقای طه باستان فر و سرکار خانم طاهره نیکخواه برای منبع‌نویسی، سرکار خانم زینب کثیری برای ویرایش ادبی و نمونه‌خوانی، سرکار خانم آمنه شهائیان برای بازخوانی و اصلاح پاورقی‌ها و جناب آقای محمد جعفرزاده برای صفحه‌آرایی سپاسگزاریم.

با وجود تلاش‌های بسیاری که در تألیف این کتاب صورت گرفته است، کاستی‌هایی نیز دارد که از کلیه همکاران، متخصصان و دانشجویان تقاضا داریم با مطالعه دقیق، کاستی‌های آن را به ما یادآوری کنند.

دکتر محسن شکوهی یکتا

دکتر اکرم یوند

دانشگاه تهران

پسادکتری روان‌شناسی دانشگاه تهران

دشگفتار

دکتر محسن شکوهی یکتا
دانشگاه تهران

دکتر اکرم پرند
پسادکتری روان‌شناسی دانشگاه